**Український державний університет
імені Михайла Драгоманова**

ВЕКТОРИ ПСИХОЛОГІЧНОГО ПІЗНАННЯ:

збірник наукових праць учасників звітно-наукової конференції викладацького складу та здобувачів освіти Факультету психології
ОПП «Психологія» та «Прикладна психологія»
(21-24 квітня 2026 року, м. Київ)

**КИЇВ
2026**

УДК 159.9.01.072:165 [005.745
В 26

Рецензенти:
МОВА Людмила – доктор педагогічних наук, кандидат психологічних наук, доцент, Київський національний університет культури і мистецтв;
ЛУПІЙКО Людмила – кандидат психологічних наук, доцент, заступник декана з навчально-методичної роботи Факультету психології, Український державний університет імені Михайла Драгоманова.

Рекомендовано до друку Вченою радою факультету психології Українського державного університету імені Михайла Драгоманова (протокол № 13 від 30 квітня 2026 р.).

Вектори психологічного пізнання: збірник наукових праць учасників звітно-наукової конференції викладацького складу та здобувачів освіти Факультету психології ОПП «Психологія» та «Прикладна психологія» (21-24 квітня 2026 року, м. Київ) [Електронне видання] / Загальна ред.: проф. Т.В. Андрущенко, проф. Г.П. Мозгова. Ред. колегія: проф. Л.М. Вольнова, проф. І.М. Ковчина. Київ: УДУ імені Михайла Драгоманова, 2026. 268 с.

Збірник містить тези доповідей учасників конференції та охоплює проблемні питання, що стосуються різних проблем вікового розвитку, соціальної взаємодії та подолання наслідків психотравмуючих ситуацій становлення особистості та діяльності майбутнього фахівця–психолога.

© Колектив авторів, 2026
© УДУ імені Михайла Драгоманова, 2026

7. Furnham A., Forde L., & Ferrari K. Personality and Work Motivation. *Personality and Individual Differences,* 1999. Vol.26. P. 1035-1043. https://doi.org/10.1016/s0191-8869(98)00202-5

8. Lakhdar K., Lindblad F. Translating trust into business reality. New PwC research shows that trust isn't fuzzy. It's tightly linked with corporate performance. September 23, 2022. *PwC* . https://www.pwc.com/gx/en/issues/trust/translating-trust-into-business-reality.html

Царенко Юлія Владиславівна,
здобувачка другого рівня вищої освіти,
спеціальність С4 Психологія,
ОПП «Психологія»

Бекетова Наталія Веніамінівна,
докторка філософії в галузі психології,
викладач кафедри психології

ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ЕМОЦІЙНОГО ІНТЕЛЕКТУ У СТУДЕНТІВ-ПСИХОЛОГІВ

Актуальність проблеми. У сучасному суспільстві дедалі більшої ваги набуває проблема розвитку емоційного інтелекту особистості. Це зумовлено тим, що результативність професійної діяльності фахівця визначається не лише рівнем його інтелектуальних здібностей і професійної підготовки, а й умінням усвідомлювати власні емоційні переживання, регулювати їх та адекватно розуміти емоційні стани інших людей. Саме здатність до емоційного усвідомлення і самоконтролю значною мірою впливає на ефективність міжособистісної взаємодії, якість комунікації та рівень соціальної адаптації людини.

Особливої значущості розвиток емоційного інтелекту набуває у процесі професійної підготовки майбутніх психологів. Це пов'язано з тим, що їхня майбутня професійна діяльність передбачає постійну емоційну взаємодію з людьми, необхідність розуміти їхні переживання та підтримувати продуктивний психологічний контакт. У зв'язку з цим формування емоційної чутливості, емпатійності, здатності до саморегуляції та свідомого управління емоціями виступає важливою складовою професійної компетентності психолога.

Ступінь розроблення проблеми. Слід зазначити, що проблематика емоційного інтелекту активно досліджується як у зарубіжній, так і у вітчизняній психологічній науці. Українські науковці також приділяють значну увагу різним аспектам цього феномену. Серед дослідників, які вивчали проблему емоційного інтелекту, можна назвати М. О. Журавльову, О. В. Кобинець, Л. М. Комарніцьку, Е. Л. Носенко, Л. І. Мороз, В. М. Федорчука та інших учених.

Зокрема, Е. Л. Носенко визначає емоційний інтелект як складне інтегральне утворення, що поєднує емоційні, когнітивні та регулятивні характеристики особистості та забезпечує ефективну взаємодію людини із соціальним середовищем [2]. М. О. Журавльова підкреслює, що підвищений інтерес до проблеми емоційного інтелекту пов'язаний із необхідністю розширення традиційного розуміння інтелекту, оскільки емоційні процеси відіграють важливу роль у мисленні, прийнятті рішень і міжособистісному спілкуванні [1].

У працях Л. І. Мороз та О. В. Кобинець наголошується, що розвиток емоційного інтелекту майбутніх психологів сприяє формуванню таких професійно значущих якостей, як емпатія, емоційна стійкість, здатність до рефлексії та комунікативна компетентність [3]. У свою чергу, В. М. Федорчук та Л. М. Комарніцька підкреслюють, що емоційний інтелект є важливим чинником успішної професійної підготовки психологів, оскільки забезпечує здатність майбутнього фахівця ефективно взаємодіяти з людьми та підтримувати психологічну рівновагу у складних професійних ситуаціях [4].

Виклад основного матеріалу. Аналіз наукових джерел, присвячених проблемі емоційного інтелекту, дозволяє зробити висновок, що важливими чинниками його розвитку у студентів-психологів є:

– розвиток емоційної обізнаності та здатності усвідомлювати власні переживання. Це передбачає формування уміння розпізнавати власні емоційні стани, розуміти причини їх виникнення та усвідомлювати вплив емоцій на поведінку людини. Усвідомлення власних емоцій виступає важливою передумовою розвитку самосвідомості особистості та формування здатності до емоційної регуляції [2];

– формування навичок емоційної саморегуляції та контролю емоційних реакцій. Уміння керувати власними емоціями дозволяє людині діяти більш ефективно в умовах психологічного напруження, зберігати внутрішню рівновагу та приймати обґрунтовані рішення у складних життєвих і професійних ситуаціях. Дослідники наголошують, що здатність до емоційної саморегуляції є важливою складовою структури емоційного інтелекту [1];

– розвиток емпатії та здатності розуміти емоційні стани інших людей. Емпатія сприяє більш глибокому розумінню переживань співрозмовника,

допомагає встановлювати довірливі міжособистісні відносини і виступає необхідною умовою ефективної психологічної допомоги. Саме здатність до співпереживання і розуміння емоцій інших людей значною мірою визначає ефективність професійної діяльності психолога [3];

– формування комунікативних умінь та здатності до результативної міжособистісної взаємодії. Емоційний інтелект тісно пов'язаний із розвитком комунікативної компетентності, яка проявляється у здатності встановлювати психологічний контакт, підтримувати конструктивний діалог та враховувати емоційні особливості співрозмовника. Високий рівень розвитку емоційного інтелекту сприяє ефективній взаємодії у професійній діяльності психолога [4].

Розвиток зазначених складових емоційного інтелекту сприяє підвищенню рівня професійної підготовки майбутніх психологів, формуванню їхньої емоційної стійкості, здатності до рефлексії, саморегуляції та продуктивної взаємодії з людьми у професійній діяльності. Саме тому формування емоційного інтелекту студентів-психологів розглядається як важлива складова їхнього професійного становлення та підготовки до майбутньої практичної роботи.

Як *висновок,* можна зазначити, що емоційний інтелект виступає важливим компонентом професійної компетентності майбутнього психолога. Його розвиток у період навчання у закладі вищої освіти сприяє формуванню емпатії, емоційної стійкості, комунікативних умінь і здатності до саморегуляції. У зв'язку з цим дослідження психологічних особливостей розвитку емоційного інтелекту студентів-психологів має важливе значення для удосконалення процесу їхньої професійної підготовки.

Список використаних джерел:

1. Журавльова М. О. Емоційний інтелект як проблема психологічних досліджень. *Наука і освіта*. 2009. Вип. 1/2. С. 57–61.

2. Носенко Е. Л. Емоційний інтелект: концептуалізація феномену, основні функції. Київ : Вища школа, 2003. 126 с.

3. Мороз Л. І., Кобинець О. В. Розвиток емоційного інтелекту майбутніх психологів. *Вісник Національного університету оборони України*. 2023. №4 (74). С. 87–95.

4. Федорчук В. М., Комарніцька Л. М. Емоційний інтелект як важливий чинник успішної підготовки психологів. *Інклюзія і суспільство*. 2023. Вип. 1. С. 108–114.